BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 267 Sâmbătă 28 Septembrie 1940
10 Pagini P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
UNIV.-SPORT
500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

„SE CAUTĂ ȚAPI ISPĂȘITORI"

Sub acest titlu, d. Stelian Popescu, directorul ziarului nostru, a publicat în „Universul", la 18 Martie 1937, următorul articol:

„Se pare că în această ultimă etapă de guvernare, obictivul principal este găsirea cu orice preț de țapi ispășitori pentru toate păcatele trecutului și ale prezentului. Și se pare că este o pornire generalizată împotriva tineretului român, pornire sprijinită de cercurile diriguitoare, încântate că, în fine, au găsit pe cine să arunce răspunderea.

Cu toată aparența de generalizare a acestei porniri contra tineretului român, nu cred că ea este într'adevăr împărtășită de întreaga țară și nici măcar de jumătate. Dar, admițând că numai un sfert din lumea preocupată de problemele sociale și de conducere este într'adevăr convinsă că vinovat de situația în care ne găsim azi este, în vre-o măsură oarecare, și tineretul român, încă se cuvine ca chestiunea să fie examinată cu toată seriozitatea. In deosebi, trebuie examinate cu multă băgare de seamă măsurile, ce se iau azi contra tineretului, spre a se vedea dacă prin aceste măsuri, în loc să se potolească și să se îndrepte lucrurile, nu se face, în realitate, mai rău și nu se agravează și mai mult situația de astăzi, datorită în mare parte abuzului și călcărilor de legi de către alții.

Ce vină se atribuie acum în urmă tineretului român? Se spune că, din pricina unor fapte care s'au petrecut în văzul tuturor, acest tineret, prin atitudinea și manifestările lui, inspiră serioase îngrijorări, în ce privește ordinea publică, garantată prin legi și Constituție. Dar care a fost manifestarea ultimă ce a provocat această îngrijorare? Fost-a ea vre-o crimă, sau vre-un delict, sau măcar o turburare a liniștei publice? Nu. A fost procesiunea cu prilejul aducerii și înmormântării corpurilor a doi buni români cari au murit pentru o cauză străină de neamul nostru, procesiune însă făcută cu îngăduirea și concursul autorităților române.

Dacă, într'adevăr, modul cum s'a făcut transportul prin țară al celor două cadavre și procesiunea din București sunt fapte alarmante prin ele însele și prin consecințele lor, atunci cea dintâi vină o au autoritățile care le-au tolerat și numai ele trebuiau trase la răspundere. Dar nimeni nu s'a atins de acești principali vinovați, nimic nu s'a întâmplat nici unuia din acei cari au dat îngăduința și concursul lor acestor manifestațiuni considerate ca îngrijorătoare. Fiindcă, nu putem privi ca o sancțiune trecerea a doi miniștri pe linia de garaj a celor fără portofolii, după cum nu putem privi ca o sancțiune nici legea contra unor profesori universitari, când se vede că această lege este menită să înlesnească în acelaș timp ridicarea, nesperată de oamenii cuminți, la demnitatea de profesori universitari, a unor indivizi aproape fără nici o pregătire, dar cari socotesc, în nemărginita lor îndrăsneală, că pot profita de tumultul general de azi, spre a se înălța acolo unde niciodată n'ar putea ajunge prin propriile lor merite.

Și astfel, n'au rămas și nu vor rămâne ca sancțiuni reale decât întreruperea la mijlocul anului a cursurilor unor studenți în cea mai mare parte liniștiți și viitoarele măsuri cari se vor mai lua contra tineretului.

Ei bine, aici stă gravitatea problemei. Tineretul acesta, împotriva căruia cred unii, că se pot lua unilateral măsuri cari n'au nici măcar meritul de a fi eficace, contra cărora se crede că se pot aplica legi făurite ad-hoc, acest tineret reprezintă viitorul țării și al neamului nostru. El este România de mâine, el va forma societatea românească de mâine. Acest tineret, plin de iluzii, dar și încărcat de griji și de nevoi, zi de zi, vede toate nedreptățile ce se fac, aude toate nelegiuirile ce se săvârșesc, asistă la parveniri și îmbogățiri vertiginoase. Și însuflețirea care îi înalță mintea, patriotismul care îi distilează sentimentele și concepția lui curată încă, despre datorie și dreptate, îi provoacă revolta în suflet și justifică în judecata lui și așa cum înțelege el, reacțiunea — o reacțiune de care o generație ca a noastră nu mai este capabilă și nici nu o poate pricepe.

Departe de mine gândul de a aproba reacțiunile uneori exagerate ale acestui tineret românesc. Departe de mine gândul de a scuza căile greșite pe care le urmează uneori acest tineret și care îl duc la săvârșirea de fapte necugetate. Tot timpul am sprijinit acest tineret, l-am ajutat în limita puterilor mele de om și cetățean; tot timpul l-am sfătuit și i-am arătat datoria sa către neamul românesc, atât de oropsit de împrejurările vitrege prin care a trecut.

Dar, judecând cinstit, dacă generația noastră blazată și pasivă și-ar da la rândul ei seama, așa cum ar trebui, de primejdia reală pe care o constitue abuzurile continue ce se săvârșesc de clasa conducătoare, de guvernanți, nu s'ar produce oare și la această generație revoltă sufletească și reacțiune? N'a fost oare un adevărat scandal rușinos faptul petrecut acum două seri la Cameră, când la o oră târzie după miezul nopții, câțiva nerușinați au încercat să strecoare cu orice preț în legea universitară un amendament în virtutea căruia să fie ridicați la rolul de profesori universitari oameni necalificați?

Dacă în această țară s'ar găsi printre conducători și oameni cari să aibă judecata rece și să-și dea seama că, alături de generația blazată și în declin, trăește și se desvoltă o generație nouă, o generație doritoare de primenire, doritoare de dreptate și de legalitate, o generație care și-a întemeiat iluziile generatoare de energie pe concepția unei ordine morale, s'ar evita poate, reacțiunile violente prin asanarea din vreme a vieții noastre publice, printr'o guvernare cinstită și legală. Dar, din nenorocire, îndrăzneala unora și pasivitatea altora înlesnesc pe fiecare zi abuzuri ca acela încercat noaptea trecută la Cameră, sau chiar și mai scandaloase și cari se vor da pe față de îndată ce guvernarea actuală se va fi schimba. Pasivitatea, chiar a băncii ministeriale, căci cum a reacționat oare aceasta împotriva nemaipomenitei îndrăzneli? Și-a dat oare cineva demisia protestând, contra unei astfel de pălmuiri a dreptății și a moralei, sau a privit fără reacțiunea necesară rușinea acelei zgomotoase ședințe, care a atins atât de grav autoritatea băncii ministeriale?

Iată buba! Cu asemenea sisteme nu se îndreaptă nimic, nu se vindecă societatea de păcatele ei, nu se împiedică revolta și nu se poate pune stavilă nici exagerărilor pe care această revoltă le poate naște, ori câte măsuri s'ar lua contra tineretului. Atâta vreme cât va dăinui abuzul, atâta vreme cât nu se vor întrona în viața publică cinstea și morala, atâta vreme cât presa noastră va sta cu călușul la gură pentru a fi protejată o castă de oameni care sapă vădit la temelia neamului și a fi încurajată o ceată de indivizi cari trăesc numai din speculareа naivității, simplității și orgoliului rău înțeles al oamenilor politici, — măsurile, ori cât de severe se vor fi luat contra tineretului, vor fi neputincioase.

Mugurele, în preajma primăverii, nu poate fi oprit în creștere decât dacă se taie craca și în acest caz pomul rămâne fără fruct.

Vrea oare cineva în această țară nimicirea aspirațiilor cinstite ale neamului?

Dacă nu; dacă, dimpotrivă, se dorește în mod sincer asigurarea și desvoltarea acestor virtuți și a viitorului neamului românesc, atunci să se imite natura: să fie îngrijit pomul, ca să dea fructe sănătoase, iar nu să i se taie, din inconștiență, crăcile.

STELIAN POPESCU"
18 Martie 1937

M.S. Regele, M.S. Regina Mamă Elena și d. g-ral I. Antonescu, conducătorul statului în mijlocul poporului

M. S. Regele Mihai I, M. S. Regina Mamă Elena și d. general Antonescu, conducătorul statului, ieșind dela Palatul Regal

Pe calea Victoriei

Publicul care trecea eri la amiază pe calea Victoriei, a fost martorul unui eveniment care iese din comun. La ora aceia, când aglomerația este atât de mare pe stradă, au apărut în mijlocul mulțimii, venind pe jos dinspre Palat, M. M. L. L. Regele Mihai și Regina Mamă Elena, însoțiți de d. general Ion Antonescu, conducătorul statului și președintele consiliului de miniștri.

In drum, Majestățile Lor și Conducătorul Statului s'au oprit și-au vizitat magazinul de consum Dragomir Niculescu și cofetăria Capșa.

Pe tot parcursul mulțimea, care umplea calea Victoriei, a făcut o caldă manifestație de simpatie Suveranului, Reginei Mame și d-lui general Antonescu.

Lumea a urmărit tot timpul, cu ochii umezi de bucurie, pe tânărul Suveran și pe Augusta Sa Mamă, care leagă astfel firul tradiției, când Înțeleptul Rege Carol I și Regele Ferdinand cel Loial făceau dese plimbări, pe străzile Capitalei, fără nici un fel de escortă. Treceau prin rândurile mulțimii înconjurați de respect și iubire, cum a trecut eri tânărul nostru Suveran.

Sufletul unora, cari au asistat la acest eveniment, a avut poate un moment de tresărire:

Trece Regele nepăzit!

Acestora le amintim o scenă, petrecută cu Regele Cristian al Danemarcei, care a împlinit azi 70 de ani.

Pe vremuri, când era tânăr, se plimba deseori, călare, pe străzile Capitalei, prin mulțime fără nici o pază.

Un străin care nu cunoștea pe Rege, întrebă pe un copil, cine-i ofițerul pe care-l salută toată lumea.

— Este Regele, răspunse copilul.

— Și cum, merge nepăzit?

— N'are nevoe de pază, fiindcă-l păzim noi toți.

Nici tânărul nostru Suveran n'are nevoe de pază, deoarece îl păzește astăzi întreaga suflare românească, înconjurându-L cu nețărmurită dragoste și profund respect.

C. Ș.

„NAȚIUNEA TOATĂ INGENUNCHE CU PIETATE ȘI DURERE IN FAȚA JERTFELOR FRAȚILOR ARDELENI"

„GUVERNUL A INTREPRINS O ACȚIUNE DIPLOMATICĂ SERIOASĂ ȘI GRAVĂ, ALE CĂREI REZULTATE AU INCEPUT SĂ SE PRODUCĂ"

RĂSPUNSUL DAT DE D. GENERAL ANTONESCU CERERII D-LUI IULIU MANIU DE A SE ȚINE O ADUNARE DE PROTESTARE IN CAPITALĂ

D. general Antonescu a primit dela d. Iuliu Maniu, prin d. ministru de interne, cererea următoare, întovărășită de o convocare a unei adunări, care era semnată și de d. C. I. Brătianu:

Domnule Ministru,

Pentru a satisface dorinței impetuoase a opiniei publice de a infiera atrocitățile săvârșite de maghiari în Transilvania ruptă dela noi precum și pentru a împlini îndatorirea de a nu lăsa în părăsire frații români ajunși la groaznice suferințe, am convocat pe Duminecă, 29 Septembrie, la Statuia Mihai Viteazul o întrunire publică de protestare, lansând totodată aci alăturatul apel.

Cu onoare vă rog să binevoiți a lua cunoștință de această întrunire, dând totodată dispoziții organelor în subordinea d-voastră, să nu împiedice această adunare și mai binevoiți, vă rog, a da instrucțiuni on. serviciu al cenzurei, să permită tipărirea și răspândirea acestui apel.

București, în 24 Sept. 1940.

Cu distinsă stimă,
IULIU MANIU

RĂSPUNSUL D-LUI GENERAL ANTONESCU

La această scrisoare d. general Antonescu a dat următorul răspuns:

Domnule Maniu,

D. ministru de interne mi-a înaintat cererea dv. prin care solicitați autorizarea de a ține o întrunire publică „pentru a infiera atrocitățile săvârșite de maghiari în Transilvania și pentru a împlini îndatorirea de a nu lăsa în părăsire frații români ajunși la groaznice suferințe".

Vă respect și vă înțeleg durerea, care este și a mea, ca și a neamului întreg. Și vă asigur că n'am așteptat această solicitare „pentru a împlini îndatorirea de a nu lăsa în părăsire frații români".

Am făcut totul, d-le Maniu, pentru a apăra cugetele și trupurile românești cotropite de o ocupație care s'a abătut și dela regulile dreptului gintilor și dela obligațiile formal luate la Viena ca și dela respectul vieților și al omeniei.

Vă închipuiți, cred, că nu ostașul care a luptat întotdeauna pentru drepturile și demnitatea Neamului nostru ar fi putut să stea cu brațele încrucișate și cu sufletul gol în fața acestor jertfe și acestor suferințe ale tuturor Românilor.

In împrejurările grave de azi, cu răspunderile și amenințările ceasului de față — pe care nu eu le-am creiat — am socotit că datoria omului de stat și a conducătorului răspunzător este să-și pună toată puterea și toată nădejdea într'o acțiune diplomatică serioasă și gravă, pe care am întreprins-o și ale cărei rezultate le-am așteptat cu încredere; ele au început să se producă și în câteva zile veți avea dovada.

Pentru a nu ascunde nimic țării am lăsat în același timp ca presa să publice adevărul și să-și rostească judecata.

Națiunea toată stă unită și demnă în fața acestor fapte grave cari ne sângerează pe toți și ne îngenunche cu pietate și durere în fața jertfelor nedrepte ale fraților ardeleni.

O întrunire în aceste împrejurări, când acțiunea noastră diplomatică se desfășoară cu toată răspunderea, iar ordinea internă este restabilită, cred însă că nu ne-ar fi folositoare.

Intâi pentrucă ea ar putea să sdruncine seninătatea mândră a demersurilor pe care le-a întreprins guvernul și să lase să se creadă pe de o parte că nu avem încredere deplină în aceia la care ne-am adresat, iar pe de altă parte că n'am avea întreaga siguranță a drepturilor noastre sau că numai o parte a cugetelor românești se ridică protestatară în contra gravelor imprejurări din Ardeal.

In al doilea rând, fiindcă o asemenea întrunire ar putea să deschidă drumul unor manifestări publice, pe care m'am luptat cu toată puterea, cu întreaga mea onestitate și cu tot patriotismul, să le împiedic, pentru a asigura liniștea și ordinea. Și alții au cerut și cer întruniri și alții vor să-și manifeste patriotismul și credința lor.

Am socotit, d-le Maniu, că interesul fundamental al statului și condiția liniștei și propășirii noastre este să opresc orice frământări. Am cerut-o tuturor.

Nu în folosul guvernării, care face totul ca să merite încrederea și sprijinul Țării, — ci pentru ca să putem pune ordine internă și să ne garantăm granițele.

Am luat conducerea țării în cel mai greu moment al Istoriei noastre, din ultimele decenii:

Monarhia sdruncinată; granițele sfâșiate; zeci de mii de Români pe drumuri, goniți din căminurile lor; banul public prădat și bugetul sdruncinat; Statul cu teritoriul redus, având să facă față nu numai gravelor consecințe ale desmembrării și micșorării puterilor lui financiare — cu magistrați, militari, profesori și funcționari fără resturi — dar unei crize economice în deplină desfășurare pe lângă o gravă prăbușire morală.

Toate acestea nu eu le-am făcut, d-le Maniu.

Oricine își poate găsi în conștiință poveri de suferit pentru starea în care a ajuns țara prin politica din ultima vreme.

Dar eu, nu, d-le Maniu.

Eu mi-am luat în fața lui Dumnezeu, a Țării și a tânărului Rege, în fața Istoriei și a conștiinței mele cea mai grea răspundere, după ce ani dearândul, o știți prea bine, am denunțat tuturor și chiar dvs., toată primejdia, toate greșelile și drama care ne așteptа și care a venit.

In ceasul acesta grav, când trebuie să port răspunderea faptelor altora, ca să salvez Țara, aștept dela dvs. și dela toți cei puțin atâta: înțelegerea și liniștea ca să pot lucra.

Și credeți, că simt prea greu răspunderea mea și mă apasă destul suferința Neamului ca să pot să nu-mi fac datoria de a apăra drepturile noastre veșnice și viețile românești.

Conștiința mea și răspunderea de Conducător a ales calea. Dela ea nu mă abat fiindcă interesele Statului și ale conservării noastre îmi comandă această statornicie.

General ION ANTONESCU
25 Septembrie 1940.

INCIDENTUL SÂNGEROS DINTRE GRĂNICERII ROMÂNI ȘI DOUĂ PLUTOANE DUȘMANE

AU FOST ȘASE MORȚI ȘI CINCI RĂNIȚI. — CINSTIREA MEMORIEI ACESTOR VITEJI OSTAȘI ROMÂNI

COMUNICAT OFICIAL

In după amiaza zilei de 4 Septembrie 1940, s'a petrecut pe frontieră, un incident sângeros între grănicerii noștri și două plutoane dușmane, care încălcaseră pământul românesc.

Locotenentul Lazea Dumitru, comandantul plutonului de grăniceri le-a ieșit în întâmpinare cu o singură grupă și după somațiile legale a deschis foc cu pușca mitralieră.

In lupta inegală ce a urmat, dușmanul a fost respins peste frontieră, plătind îndrăsneala sa cu nouă morți și numeroși răniți.

Dar și dintre vitejii noștri au căzut la datorie: locotenentul Lazea Dumitru, cinci ostași grăniceri morți, precum și cinci soldați răniți.

Faptele acestor bravi, care cu sacrificiul vieții și-au făcut datoria până la capăt pentru apărarea hotarelor, arată odată mai mult virtuțile ostășești ale Neamului Românesc.

Pentru a cinsti memoria lor și a servi drept pildă de bărbăție tuturor, d. General Ion Antonescu, conducătorul Statului, a hotărât:

1. Citarea prin ordin de zi pe armată a ostașilor morți la datorie:
   Locotenent Lazea Dumitru.
   Sergent Mitu Gheorghe.
   Sergent Tamaș Gheorghe.
   Caporal Mocanu Pavel.
   Fruntaș Herna Ștefan.
   Soldat Balan Vasile.
precum și a vitejilor răniți în luptă:
   Sergent A Mariei Alexandru.
   Sergent Pușcariu Mihai.
   Caporal Onicescu Ilie.
   Fruntaș Zarand Ioan.
   Soldat Toader Petre.
2. Acordarea unei pensii vaduvei Sergentului Tamaș Gh.
3. Propunerea pentru decorarea celor morți și răniți la datorie.

PENTRU JUDECATA OPINIEI PUBLICE

PREFAȚĂ LA PLANUL GENERAL DE REORGANIZARE A ARMATEI

SERVITUȚILE ARMATEI

(CONTINUARE)

DETAȘAȚII

Din cauza uzului și a abuzului de autoritate practicate de comandamentele și de birocrația noastră; din cauza inerției comandanților de corpuri care nu reacționează, disciplinat bine înțeles, la toate aceste abuzuri de care de multe ori profită și ei; din cauza miilor de ofițeri — aproximativ 3000 — cari circulă anual la și pe la diferite școli și centre de instrucție; din cauza serviciilor extramilitare provocate necontenit de alegeri, greve, inundații, triarea muniționilor, stațiuni balneare, călătorii de comandament și de studii, comenduiri, îmbunătățiri de drumuri, etc., din cauza mutărilor care se fac de minister, contrar legii tot cursul anului; din cauza cercetărilor judiciare; din cauza sistemului arhaic de distribuție de materiale dela București către periferie și a vărsărilor de efecte, de materiale și de muniții, MII DE SOLDAȚI SE VANTURA IN FIECARE AN ȘI CONTINUA IN LUNGUL ȘI LATUL ȚAREI.

Sistemul este dezastruos fiindcă produce risipă de bani; sustrage oamenii dela instrucție; întreține spectacolul dezastruos pe care-l dau soldații rău echipați cu rea ținută prin gări și pe străzi; înlesnește răspândirea, printre soldații izolați și prin ei în cazărmi, a curentelor criminale; dezorganizează corpurile de trupă; provoacă scriptologie numeroasă, etc. etc.

Nimeni nu ar avea putința să concretizeze pe o schiță sau prin date, în totalitatea și multiplicitatea lui, răul pe care-l suferă ani și zile oștirea din aceste cauze.

Toți își dau seama de el. Totuși continuăm cu toții să privim cu brațele încrucișate la ravagiile pe care el le face.

Este totuși și în această privință o soluție radicală, fără a fi revoluționară.

Nimeni — comandanți, comandamente sau servicii — să nu mai aibă dreptul a cere, dela corpurl, soldați peste aceia prevăzuți anual de Marele Stat Major în tabelele de repartiție.

Odată soldații repartizați, nimeni să nu mai aibă dreptul, sub nici un motiv, a-i înlocui.

Mutările de soldați să se facă numai la epocile prevăzute de lege.

Ministerul Apărării Naționale să reziste la ingerințele pe cari le fac oamenii influenți și să înceteze sistemul pe care-l practică astăzi, pe o scară foarte întinsă, și prin care soldații sunt luați zilnic dintr'un loc și duși într'altul prin ordine de cabinet.

Școalele, Serviciile și Comandamentele să aibă repartizați, de la încorporare, oamenii necesari lor. Ofițerii mutați sau detașați să nu mai târască după ei ordonanțele. Cum mutările acestora au luat proporții catastrofale în ultimul timp, perturbațiile pe care le provoacă în lucrările de mobilizare mutările soldaților care-i însoțesc sunt extraordinare.

In ce privește distribuțiile, vărsările, corespondența dela centru către periferie și invers se poate recurge la sistemul astăzi aplicat universal: poșta și trenul.

Aplicându-se strict aceste dispoziții, atmosfera corpurilor se va clarifica, ordinea administrativă va fi asigurată, abuzul cu oamenii întrebuințați în servicii personale va fi mai puțin posibil, fiindcă controlul efectivelor se va putea face mai serios.

IN CORPUL ZIARULUI:

REGELE HAAKON AL NORVEGIEI A FOST DETRONAT